

Astrální světy; Pádlovat i kormidlovat. Sdělení z neviditelna a jejich zdroje. Duchovní světy a jejich imitace

Karel Funk

Jeden z účastníků našich seminářů mi položil velice zajímavou otázku, přesněji – nadhodil mi téma, které by bylo užitečné aspoň v základu zpracovat. „Vyvěsím“ odpověď na to rád i sem, protože i tak jsem svým odmlčením už asi odradil některé čtenáře tohoto blogu. (Je způsobeno shlukem okolností - přípravou na semináře, kterých se nakupilo v poslední době nějak víc, přípravou knihy /snad/ Provázení stářím a umíráním – i když zatím nevím na jakém názvu se nakonec s nakladatelem domluvíme – a praktickým a radostným provázením a pečováním o člověka s mladou duší a starým tělem, který si to zaslouží. Roky jsem o pečování teoreticky vykládal svým podřízeným, pečovatelům a sestrám, až mne potkala šťastná situace – procházet a naplňovat se tím i v praxi.)

K dotazu: Uvádí přibližně, že se týká spolehlivosti knih, které byly kdysi diktovány vyššími bytostmi, na které se příjemkyně naladila. Některé z desítek těchto knih bylo nutno spálit v obavě před StB, některé nebyly duchovní, ale vesměs se jedná o životopisy apoštolů, Panny Marie i Ježíše. Líčí tam i jeho tříletý život v klášteře vysoko v Himálájích. Knihy mého kamaráda velmi zaujaly. Uvažoval o jejich přepsání a případném vydání. Potřeboval by se ale o tom poradit. Některé věci mu v nich nesedí. Místopisné, časové. Ale jinak z nich cítí lásku a moudrost.

Ptali se na ně jejich andělů strážných. Ti řekli, že zdroj, který diktoval ta díla, byl čistý. Přesto - pustit se do takové opisovací a uspořádávací práce vyžaduje hodně času a sil. Tedy by potřeboval ujistit, zda to je opravdu "ono".

Můj pokus o odpověď.

Víte, ono je takových a podobných knih nadiktováno stovky. Skutečné duchovní bytosti, které jsou součástí božího působení, takovýto způsob komunikace nepoužívají. Každá z oněch devíti hierarchií nad námi počínaje Anděly až po Serafíny má své odvěké úkoly pro lidstvo, ne však diktáty knih. Tedy spíše může

jít o zemřelé jedince. Nemyslím že by takové knihy měly valnou hodnotu pro náš vývoj, i když obsahují (jeví se tak) některé prvky lásky a moudrosti. Jistě, hezky se to čte, ale je to vše jen ze zdroje příjemné astrální fantazie (i když se to i autorovi jeví jako realita). Zdroj může být relativně čistý (ale: co to je čistý? - že to myslí dobře a není vědomý podvodník?), ale nemusí být spolehlivý, moudrý, se schopností kontroly atd., tedy ani ne pravdivý. Někteří zbožní lidé, například kněží, kazatelé, náboženští spisovatelé apod., kteří toužili říkat lidem víc, ale zemřeli bez této dostatečně splněné touhy, si ji tam přenesli a pak v tom přetlaku hledají na zemi vhodné příjemce, kteří by cosi od nich přijali a napsali. Pak se pohybují ve svém zbožném či náboženském světě, mají tam více uvolněnou možnost fantazie a netuší, že to, co pozemšťanům diktují, jsou jen další a další variace jejich představivosti, takto nasměrované. V astrálních světech po smrti jsou k dispozici tisíce různých volně plujících domnělých světů, dějů, obrazů a nálad, které si nenasyčené duše mohou nějaký čas prožívat, vyžívat a realizovat si v tom své nenaplněné představy a touhy, i ty osvětové, tvůrčí, ale je to pořád jen úroveň, které dosáhli na zemi, nikdy ne vyšší. Je to rozprostření dosaženého zemského mentálního fondu do širé prožitků, ale ne do hloubky, ne směrem k vyšší pravdě. Po čase se jim to rozpadne a na svém "obláčku", jakkoli rozmanitém, se neudrží (pak teprve následuje kámaloka). To jsou ta nebička, kde ještě nějaký čas mohou pokračovat mentální aktivity, kterým se duše věnovaly zde, ale zatím bez bdělé kontroly Já. Pustí je to tam jen do takových kombinací a variací fantazie, do jaké úrovně se ty duše dostaly tady. Pak, protože neznají víc (co duše nepoznala tady, tam se nedozví), jeví se to jim samým jako úžasná realita, o kterou se touží dělit s naším světem. Podobné knihy byly přijaty např. Jakubem Lorberem (světoznámé tzv. Novojeruzalémské spisy, bylo jich kolem čtyřiceti), i jeho nástupcem. Moře stejnoměrného textu, a když jsem se od toho odtrhnul, necítil jsem se ničím změněný, prohloubený, oplodněný... Bylo tam i tzv. Dětství a mládí Ježíšovo, které zase bylo zcela odlišené od toho, jak to popisovaly jiné knihy z podobných zdrojů. To, co o Ježíši Kristu potřebujeme vědět především, tyto zdroje nemohou podat. Několik takových příjemců bylo i v Čechách, ba vzniklo i naivní prostoduché veršování o české duchovní výjimečnosti.

Tady je podstatné si uvědomit, že „autorovi“-příjemci je cosi odkudsi diktováno, ale jen to pasivně přijímá, bez své tvůrčí součinnosti. Kdyby byl zralý a správně tvůrčí, pak by psal (pokud by měl tu potřebu) ze svého vlastního bdělého poznání – ale ne tyto vybájené knihy. Je to tedy pasivní příjem čehosi, co sám nezná a není schopen překontrolovat. A ti, kteří by postoupili vývojově dál, tedy byli niterně aktivnější, by nic takového nepřijímali. Snad to pro určitou vrstvu čtenářů, kteří se nepropracovali k duchovní vědě, může být na čas dobré. V dětství, až asi do dvaadvaceti, jsem podobné čtení, které jsme měli doma, cenil jako poklad, neznaje nic jiného. Poté se mi to postupně začalo rozpadávat "pod rukama" = "pod srdcem i hlavou". I když jsou takto diktovány před jedním stoletím i překrásné románové příběhy – například cyklus V koloběhu světů (několik poutavých, krásně čtivých příběhových knih – Jeanne d'Arc, Ester, Róza, Uran, V moři plamenů...) od příjemkyně-nástroje Emilie Procházkové. Její zdroj z onoho světa měl patrně český

původ a uměl mistrovsky vyprávět a splétat důmyslně osudy. Mají i literární hodnotu, stylově blízkou českému romantismu 19. století, ale kdyby měla být brána vážně tvrzení tam obsažená (např. že na Uranu svítí čtyři slunce či že v Rusku povstal počátkem 20. století nový prorok lidstva jménem Sacharov či že se rodíme libovolně na různých planetách aj.), byly by to velké zdroje bludů a omylů. Existuje i kniha od Grane-a Neosobní život, je tam ich-forma, jako že to diktuje přímo Bůh, i tam se pletou cenné věci s naprostými nesmysly. Zdroj onoho vyprávění byl spíše východního či theosofického zaměření. Děla diktovaných tzv. Pannou Marií je mnoho, vzájemně si odporují, dokonce lze vyzorovat, že někde je panna Maria levicového, jinde pravického zaměření.

Ono je moc těžké (mně to trvalo roky) sebrat odvalu a prohlédnout, že takto pořízené knihy jsou téměř nebo zcela bezcenné, často i zavádějící. Je na tom přitažlivý ten tajemný způsob mimořádného pořízení, vypadá to jako úžasná vzácnost či milost z duchovna, i je to tak příjemci prezentováno, ale člověk musí použít sílu, pracovitě získanou z duchovní vědy, k nádechu odvahy, aby to posléze od sebe odsunul. Proto jsem postupně přijal Steinerja jako spolehlivý zdroj (vycházel - krom svého duchovního bádání - i z rozenkruciánství a dá se v jistém smyslu i říct, že navázal způsobem, přiměřeným dnešní době, i na buddhismus, ovšem zhodnocený svěžím podnětem mysteria Golgoty). U něho i u dalších, kteří na něho navázali a navazují (Bock, Rittelmeyer, Morgenstern, Polzer-Hodic, Ravenscroft, Prokofjev, Selg, Lievegoed, Adamec, Váňa, Dostal, Kühlewind aj.) je spolehlivost, daná vědomým pronikáním k popisovaným skutečnostem. Vedle toho bezpracně nadiktované knihy neobstojí, i proto, že za nimi nestojí duchovně oplodňující étery, tedy vyzařování zralých vývojových hodnot autora, který samostatně prošel cenným vývojem. Aura či elementál (egregor) autora, stojící za dílem, je onou zhodnocující silou písemných i ústních projevů těch, kteří za sebou mají určitý samostatný plodný vývoj, a ti pak nejsou ani příjemci čehosi diktovaného, ale ani diktujícími cosi po smrti.

Ne že by nebyl tento vzájemný kontakt obou světů možný. Reálnější sdělení jsou ale buď popisy toho, co se s duší diktujícího tam právě děje (i se všemi omyly a šalbami, které si mohl přinést ze země a kterými může zprvu procházet), nebo sdělení krátká, spíše aktuální, a zcela pod průběžnou bdělou kontrolou, či přesněji - s onou duší, toužící nám cosi sdělit, pro ten moment jasně splyneme, setkáme se. Tak například přítel Steinerův i Masarykův, Ludwig hrabě Polzer-Hodic dostal před významným jednáním s Masarykem od již zemřelého Steinerja milé povzbuzení - Tak ať vám to dobře dopadne.

Spolehlivost nastává, pokud příjemce jasně a bděle splývá (setkává se) se zdrojem (partnerem), tedy komunikují na duchovní úrovni asi jako my tady mezi sebou, a pokud jsou obě strany obeznámeny se základními duchovními pravdami a mají je aspoň trochu zažité. Existuje i minimum spolehlivých sdělení od blízké osoby, se kterou příjemce po léta žil, to ale není diktováno, je to jen přirozené splynutí myšlenek, přičemž slovní vyjádření si příjemce již hledá sám. Není tam ale nic

navíc, než k čemu zemřelý dospěl tady. To jsou třeba i sdělení pro paní Martu, která jsem dal do Epopeje Mariánství. Občas to bývá i popis toho, co Tam duše právě prožívá. Hezké sdělení přijala od svého zemřelého manžela v 50. letech 20. století při plném vědomí Ilka Trojská-Riusková (zatím jen v opisech). V takových případech je možný i dialog, tedy kladení otázek odtud a odpovědi zemřelého.

Ve světě i u nás (ze samizdatových opisů) jsou známa sdělení o dění na onom světě například od Andreje Ludwiga, knihy Franchezzo, Poslové světla, Čin a odplata aj., či vydané Dopisy Juliiny od Steada. I tam ti diktující vědí jen to, co právě prožívají.

Toto vše berte jen jako podnět k vlastním úvahám, abyste se sám rozhodnul, zda se tomu budete věnovat, nebo zda to odložíte. (Za sebe bych to považoval za zdržení a ztrátu času a energie. Musel jsem si k tomu ale dojít postupně, abych pak neměl dojem, že o něco přicházím.)

Ještě drobnost: Podle jasnovidných bádání Steinera i ještě jednoho podobného zdroje - když Ježíš putoval v oněch letech, o kterých evangelia nepojednávají, Orientem, prožíval velké bolesti z poznání, že z indických a jiných oltářů a svatyní vycházejí již jen znehodnocené, zluciferštěné vlivy, protože původní síla se již vyplodila, byla zprofanována, zaschla. Byl z toho zhrozen, což bylo ale rovněž důležité poznání pro dokonání Jeho úkolu. (Kdysi jsem o tom měl rozepsaný článek, podle duchovní vědy, ale odsunul jsem to a už ho nemůžu najít).

Píšete, že jste se ptali svých andělů strážných a že Vám řekli... To je dost ošemetné, neřku-li nedůvěryhodné. Andělé nám obvykle takto neodpovídají, spíše se snaží nás postupně (podle naší touhy a schopností) vést k tomu, abychom si odpověď dokázali uvědomit sami ze svého vědomého zrání. Na takovéto dotazy pak obvykle odpovídá buď vlastní podvědomí resp. psychika, která tam projikuje své útvary (podobně jako do většiny mystických vizí, pokud je někdo má), nebo to mohou být odpovědi astrálního světa (tedy nejbliže nadzemských sfér, nalézajících se pod úrovní pravého Ducha), kterými člověk na počátku svého vývoje občas prochází, a ani to nebývá, ani nemůže být, spolehlivé.

Ujasněme si to podrobněji částečně podle toho, co o tom píšu v Epopeji Mariánství.

Různými "sděleními" údajného Krista, Marie, ale třeba i patera Pia, tibetských mistrů, Plejád'anů, zemřelých jedinců aj. se to dnes jen hemží. Co s tím?

Pokusme se nalézt určitá kritéria, která pomáhají v rozpoznávání úrovně a kvality zdroje.

- Spolehlivá sdělení jsou přijímána při plném vědomí a příjemce sám nahlíží jejich oprávněnost a logiku. Přicházejí proto k člověku vnitřně tvůrčímu a samostatnému, který umí mít trpělivost i vlastní duchovní kreativitu a inteligenci. Pak ale zpravidla nejde o sdělení, ale o samostatnou tvůrčí činnost. Duchovní světy nám poskytují - pokud splníme určité vývojové předpoklady - trojí stupeň vyššího poznávání: imaginaci, inspiraci a přímé nazírání duchovních skutečností - intuici (nezaměňovat s dnes povrchně používaným pojmem pro kdejaká mlhavá pocíťování).

- Sdělení je nutné porovnat s duchovními zákonitostmi, jak je známe hlavně z duchovní vědy. Spolehlivý příjemce je schopen to udělat sám, zároveň je ale ochoten to nechat přezkoumat zkušenějším. Sdělení nenahrazují vlastní hledání a snahu, jen doplňují, upozorňují, ujasňují, povzbuzují, potvrzují člověku cosi, v čem již poctivě nabyt určitého stupně samostatného vnímání, morální čistoty, globálního nadhledu apod. O pravosti a kvalitě sdělení napoví i to, jakým způsobem je příjemce prezentuje - například přílišná halasnost, překotnost, horečnatost či dokonce mesianistický syndrom je spolehlivou známkou klamu.

- Nespolehlivá sdělení určují lidem často meze samostatnosti, na otázky, které vybočují z vymezené oblasti, odpovídá příjemce buď mlhavým poukazem na autoritu hlavního Zdroje, nebo podrážděně, podezíravě, v lepším případě s útrpnou povýšeností nad nepohodlným pobloudilcem.

- Skutečný duchovní vůdce nevystupuje nikdy autoritativně ani exaltovaně, naopak vybízí k samostatné aktivitě a samostatnému rozhodování, spoluvytváří s příjemcem určité hodnoty, o které již dříve usiloval. Vězme, že duchovní bytosti nedávají plody, ale semena.

- I když upozorňuje na chyby, nesráží člověka, pouze dává najevo lítost. Dává i posilu a povzbuzení k vlastnímu úsilí člověka.

- Nepředpovídá budoucnost jako neměnnou, ale většinou jen podmíněně (například - nepodaří-li se... pak nastane...)

- Neapeluje jen na city, ale připouští k věci i rozum, vůli, soudnost.

- Neumí-li člověk sám dokonale mlčet v nejhlubším Tichu, jsou jeho přijímané texty, vidění a slyšení pouze luciferskou šalbou (což je většina případů). Nic na tom nemění ani určitá vznešenost, lesk, duchovní výrazivo, deklarovaná účast na osudu člověka... Nezapomeňme, že Lucifer je schopen brát na sebe i ty nejvznešenější převleky a následovat člověka i do vysokých úrovní. Nezpracované nižší já, zapletené do iluzí, pak bezděčně považuje své vlastní představy a iluze za "hlasy

boží" apod. Hlasy z astrálu jsou pak při nezkušenosti a neschopnosti rozeznat jejich původ zaměňovány buď za intuitivní sdělení vnitřního slova nebo za boží hlas apod.

- Zkoumejme též, jak dlouho a jak poctivě se příjemce snaží zkvalitňovat svůj život, jaká je jeho logika, samostatnost a důvěryhodnost v "obyčejných" zemských věcech, zda používá i rozvahu a vysokou sebekontrolu a sebevládu duše vědomé, zda se neprojevuje fanaticky, nadřazeně, neomylně, nakolik neosobně a uvážlivě sdělení prezentuje... , zda je schopen v plném jasu vědomí se konfrontovat s překážkami. Samozřejmě tu záleží na nás, nakolik jsme tyto vlastnosti schopni správně rozeznat, zařadit a ocenit.

- Vztah k duchovnímu zdroji nemůže být modlářsky servilní ani zvědavě kořistnický, a poznání vyšších skutečností jsou předávána střízlivě a skromně, bez příchuti senzačnosti.

- Ke spolehlivým přijetím je nutné být plně uzemněný, ukotvený v těle, pociťovat i při sděleních plně svou přítomnost a zároveň vnitřně splývat s vyšším partnerem. Vše se vnímá jak s trvalou průběžnou soudností a racionalitou, tak i emocionální složkou, která může být zalévána energií bytostné přítomnosti láskyplného duchovního partnera. Pak vnímáme duchovní skutečnost jako souběžnou s naší úrovní. Bez čistého srdce a osvojení si základního vědění o povaze vyšších světů a bytostí (které nám dává duchovní věda), je přijatý projev nespolehlivý.

- Kompetentní prostředník resp. příjemce ač vynakládá určité úsilí k přijetí sdělení (spíše jen navodí potřebné klima ve svém nitru), nechce vyrvat z duchovního světa víc, než kolik mu tento nabízí. Má schopnost okamžitě vědět, o co ve sdělení jde, sdělení jsou pro něho jasná a použitelná, vycházející z jemu známé reality. Je též schopen sdělení průběžně nebo dodatečně odívat do vlastního stylistického vyjádření. Integruje-li člověk toto vnímání vyšších úrovní přirozeně do běžného vědění, pak pochopí i ošidnost jevů či metod jako je automatické psaní, automatická kresba, práce s virguli, sdělování minulých inkarnací, anonymní channeling bez spolehlivého rozpoznání zdroje apod., tedy všechny metody, kde si příjemce nemůže vnitřními postřehovacími orgány "ohmatat" kvalitu a úroveň zdroje. A to může teprve po dlouhodobé sebeočistné a sebetransformační práci, kdy zpracoval ve svých strukturách základní požadavky na čistotu a moudrost.

- Pro ty, kteří mají jakýsi patent na "spásu" nebo snadnou poznávací metodu z nějakého zdroje z duchovna je typické, že místo práce na sobě se jen snaží napřít úsilí k nějakému zúženému "řešení", které poskytuje nějaký jejich nepřezkoumaný zdroj. Je zde typická nechuť k prověřování jejich světa, ať už vlastního nebo někým druhým. Tuší, že pak by jejich hlasy, obrazy, automatické přenosy myšlenek odkudsi, automatické psaní či kreslení a jiné mlhavé přeludy vzaly za

své. Pak by se jejich mesianistický patent zborčil a tím by se ocitli zase tam, odkud bylo tak sladké slepě uniknout. Ztratili by svá falešná vývojová privilegia, své domnělé vedení a tím i pocit vyvolenosti.

- Mnohdy se do nám blízkého a známého hávu některé dobré bytosti odívá ještě jiná dobrá bytost, aby se snáze přizpůsobila našemu momentálnímu stupni a stavu vnímání. Jen málokterý příjemce je schopen rozeznat vždy tuto vyšší identitu. To je však projevem laskavosti a vynalézavosti duchovního světa, který se všemi prostředky snaží člověku pomoci.

- Je zde i věc rozeznání kvality éterů. Tak jako na hmotné úrovni k nám vzduchem proudí obrazy, teplo, zvuk, vůně, hmotné předměty atd., na jemnějších, neviditelných úrovních můžeme vnímat různé étery. Jejich kvalita či povaha nám může napovědět víc jak o zdroji sdělení, tak o příjemci (jejich úroveň samozřejmě koreluje). Nebudeme se zabývat podrobným výkladem o éterech (o tom pojednává dokonale duchovní věda nebo i Marko Pogačnik), stačí však připomenout, že při sděleních kvalitního zdroje se nitro i okolí příjemce prozařuje laskavostí a bezpečím, které pak "mluví" i z přijatých informací. Éterické proudy, doprovázející každý text, se dají pocitově "ohmatat". Každý psaný obsah tedy doprovází určitá éterická vrstva, ze které lze (samozřejmě po vyloučení osobních předpojatostí, sympatií, antipatií, fanatismu apod.) vycítit mj. i motivy, které vedly autora textu k jeho napsání, i sílu a inspiraci, která stojí jako zdroj za každým textem - zde to platí obecně od novin až po Písmo svaté. Étery mohou sloužit jako zásobník pocitových kvalit, ke kterým se můžeme vracet, umožňují přediva komunikace ke zdroji, k vnímání jeho impulsů a sil. Pravá sdělení působí svou ohňově-světelnou živostí a měla by rozechvívat jak náš cit, tak současně rozumově-vědomou složku duše a bdělost ducha. Nepravá sdělení působí na zralou a nepředpojatou duši jistou nevolností či mentální "zdi".

Je nutné nejprve pěstovat schopnost pozorovat věci, bytosti a děje zevního světa přesně, a pronikavě logicky si je řadit do souvislostí, učit se rozpoznávat kořeny věcí. Nakolik poznáváme, co nám může odhalit vnější, smyslový svět, natolik se pak budeme orientovat i ve světě jemnějším. To také znamená nevnášet do vnějších úsudků své sympatie a antipatie, podezření, znevažování, přeceňování, přehlížení nepohodlných faktů, subjektivně upravené hodnocení toho, co druzí prožívají atd. Pokud přesto přecházíme z nedbalých, subjektivních postojů a nepřesného prožívání a hodnocení pozemských věcí ke světu duchovnímu, vnášíme si tam tuto nepřesnost. To je však hůře kontrolovatelné a jsme pak obětmi různých klamů, hlasů, vidění aj. Jsme však jen v astrálních světech nebo i v luciferské imitaci světů duchovních. Jakési poznání je získáváno naslepo, kontury objektů nejsou osvětleny. Vidíme či slyšíme-li "něco" a nevíme co a odkud, můžeme se spolehnout, že to není nic spolehlivého. V duchovním poznávání je nutné nejen pádlovat (modlit se, snažit se atd.), ale i kormidlovat (orientovat se, studovat, nepředbíhat svůj stupeň vývoje zvědavostí). Na chtivě a egoisticky zvědavě

vznášené dotazy odpovídají stejně nedokonalé a klamné duchovní bytosti, byť by se vydávaly za někoho svatého.

Naopak oddané a dbalé pozorování a vnímání všeho kolem sebe, jasná artikulace svých citů a myšlenek vede nejbezpečněji k prahům světů duchovních. Pak není protiklad ani velký rozdíl mezi světem hmotným a duchovním. Při skutečném prožívání obou světů je člověk spolutvůrcem onoho prožívání, nikoliv jen pasivním příjemcem vidění a slyšení. Spolupůsobí svým bdělým spiritualizovaným myšlením, nebo ho alespoň nechává stát v pozadí na stráži. Zde pak není místo pro neurčité anonymní mystično či záhadno, protože vše je pak postaveno do Světla světa a vnímá pak celý člověk. Ono dřívější tajemné měsíční prožívání bylo pouze zprostředkovaným, zkresleným odrazem. U mnohých příjemců přetrvává dodnes. Nyní, v době rozvoje duše vědomé, je však na místě poznávání sluneční: tak jako vše za dne je osvětleno sluncem, i naše fyzické a duchovní poznání se musí odehrávat na denním světle. Jen duše, která se dokáže bděle a nezaujatě pohroužit do dějiště světa, do širokého terénu života, si zde vypěstuje schopnost k přirozenému a zdravému prokonávání výcviku duchovního a k následnému pronikání do duchovních světů. Pak neexistuje protiklad vnějšího a vnitřního, zázraky vidíme jako věci přirozené a případná sdělení jako přirozeně vyplynuvší komunikaci. Bdělé prožívání vnějšího světa pomáhá odstraňovat a rozpouštět i obvykle širokou škálu našich závislostí, lpění, zvyků a jiných břemen. Pak máme i čistší nitro k modlitbě a meditaci, kdy se duše učí nabývat i trvalejšího vztahu, ba až intimního soužití se světy vyššími, ve kterých se učí žít jako když tělo fyzické dýchá kyslík. Plná bdělost a probuzenost pak dává prožít i zakotvení ve vesmíru, nejen názorové uznání jakéhosi neznámého ducha.

Šířitelé klamných informací či hnutí většinou nejsou vědomými podvodníky. Navenek přinášejí "svému" učení třeba i oběti, vzbuzují pocity světové závažnosti, a přesto jsou jen na stupni vědomí obrazného, astrálního (podobně jako převážná většina dnešních tvůrců tzv. duchovních obrazů či tzv. meditační hudby). Jsou to lidští diktafoni neznámých zdrojů. Tak jako náš svět, i svět duchovní má nejrůznější povahu a bylo by omylem se domnívat, že vše z duchovního světa je už boží. Myšlenkové útvary, které tito lidé zachytí v duchovním světě, nejsou schopni samostatně rozlišit a zařadit. K tomu je třeba taková kultura Já, která je schopna jak v zemském, tak v duchovním světě přesného rozlišování a úsudku, vycházejícího i ze znalosti duchovních zákonitostí a projevů. Nejhalasněji se zde dnes prezentují materialisté (často bývalí straníci), "rekvalifikovaní" po převratu tu na léčitelství, tu na etikoterapii, jindy na kontakty se záhrobím, se světci či mimozemšťany.

Jak zdůrazňuje R. Steiner, při vývoji k vyššímu světu nelze klást důraz na vidění plná obrazů a rozmanitých útvarů nebo slyšení hlasů, ale zdůrazňuje se, že vstup do duchovního světa může být zdárný jen při zbystření vědomí a schopností rozlišování a síly úsudku. Teprve pak člověk rozliší duchovní realitu od mlhavých obrazů či sluchových vjemů. Kdo totiž nezakusil absolutní Ticho a bezhlasost

duchovního světa, ten si může s plnou jistotou říci, že to, co vnímá, jsou klamné obrazy, i když mu říkají něco seberozumnějšího.

Ke spolehlivému bádání jsou podle R. Steinera nutné dvě podmínky: zdravá soudnost a moralita - ne ovšem taková, ke které se kdekdo z nás hrdě a povrchně hlásí, ale ta tichá, která postupně proniká všechny záhyby našich duší. Bytosti svodu zděšeně ustupují, ba prchají jak před zdravou soudností, tedy tím, co si vydobýváme výcvikem vědomí svého Já i v zemském světě, tak před bdělou a citlivou moralitou. Všimněme si, že ti, co vykládají různé smyšlenky o duchovních věcech či stavech, jsou ve věcech zemských (osobních, rodinných, vztahových, společenských, politických) často nápadně zaostalí, nešikovní či popudliví.

Podívejme se konkrétněji, z jakého světového "podhoubí" mohou zmiňované klamy povstat. Nemusí to být totiž vždy snadno rozeznatelné blouznivosti, ale i velmi jemné vlivy, které do jisté míry musí překonat každý, kdo chce vývojově pokročit.

Odchylky od správného vývoje mohou být dvojí polarity: člověk je sváděn buď směrem ke svému nitru (pudy, vášně, libosti, pýcha, ješitnost apod. - tzv. **svody luciferské**), nebo směrem k pokřivenému vidění vnějšího světa (omyly a lži při posuzování vnějších věcí - tzv. **svody ahrimanské**, tj. satanské). Z nitra, jak osvětluje dr. Steiner, vystupují svody Lucifera, z vnějšku působí Ahriman. Jsme tedy tu více inspirováni Luciferem - pyšně se nadouváme, nebo Ahrimanem - žijeme v iluzorním a klamném vidění vnějšího světa (lidí, situací, událostí, duchovna atd.). Tyto dvojí vlivy působí často společně, různě se prokombinovávají.

A kudy vede cesta? Správnému vývoji se učíme v čisté bdělosti nitra - ve středu osobnosti, v páteři bdělého Já - v Kristu. Ten paralyzuje škodlivost obou vlivů. Oba okolní vlivy však nabývají většího tlaku právě vstupem na duchovní cestu. Proto dnes jedině rozvíjení kristusovsko-mariánských sil dává potřebné protisíly. Vlivy Lucifera provázejí ty, kteří bez zesílené morální kultury sestupují mysticky do vlastní duše. Nechopí-li se silně prostředků proti pýše, ješitnosti atd., pak při pokusech o vnikání do svého nitra (ať už cestou jógy či evropské mystiky aj.) jsou v nebezpečí zpětného působení síly luciferského vlivu. Ten pak ještě sílí, takže vstupem do svého nitra je člověk ještě ješitnějším, pyšnějším atd. Proto jsou zde utváření charakteru, sebekontrola a sebevláda, vedoucí k pokoře a skromnosti, nanejvýš nutné.

Pokouší-li se člověk spíše vnikat za jevy vnějšího světa, dospívat zvědavě ke skrytým "vysvětlením" věcí, nahlížet bez náležité devoce a naladění do tajů "mezi nebem a zemí" nebo do dnes módní "záhadologie", nabízí své klamy Ahriman. Jeho chapadlům může propadat člověk, jenž se současně nesnaží dosáhnout charakteru, který by mu dal vnitřní sílu a pevnost. Ahriman mu pak dovedně a přesvědčivě kouzlí před očima jednu iluzi a halucinaci za druhou, jednu věrohodnější, senzačnější a "vzácnější" než druhou. Jak lákavé je pak vycházet s

tím mezi "esoterickou" veřejnost, vydávat se tu za luštitele záhad, jindy za etikoterapeuta, jedince nadaného "jedině spásným vnitřním hlasem", odblokovávače všeho možného, nahlížeatele do osudů minulých i budoucích... Carl Gustav Jung nadarmo nekonstatoval, že právě mezi lidmi duchovně zaměřenými je vysoké procento neurotiků či psychiatrických případů.

Proto ten, kdo usiluje a vyšší vývoj, musí klást odpor oběma svodům - jak při snaze o mystický sestup do svého nitra, tak chce-li pronikat do duchovna za jevy hmotného světa. Rudolf Steiner k tomu vysvětluje: "Pokora, skromnost u člověka, nepokládat se za víc, než kolik opravňuje zdravý úsudek - to je něco, co se Luciferovi pranic nelíbí. Naproti tomu jsou zde, jako mouchy ve světnici, snahy o uplatnění ctižádosti, ješitnosti. Toto vše a hlavně věci, které spočívají na nesprávných představách o sobě samém, působí zase tak, že se připravujeme pro Ahrimana. Ale nic tak mocně nechrání před Ahrimanem, jako když v životě skutečně usilujeme o zdravé myšlení. Nepřísluší nám, coby pozemským lidem, přehlížet to, čeho se nám má dostat právě životem na zemi. Lidé, kteří odmítají nutnost osvojit si zdravý úsudek a rozlišovací schopnost rozumu a chtějí snadno bez této přípravy proniknout do duchovního světa, se vlastně chtějí vymknout životu na zemi. Chtějí se nad pozemským životem jen tak vznášet. Shledávají, že je to vlastně pro ně příliš skrovné zaměstnání, zabývat se různými věcmi, které mohou vést k poznání pozemského života. Považují se za něco lepšího. Jenže právě takový pocit je novým základem k pýše.

Setkáváme se stále znovu s tím, jak právě tyto osoby, jež mají sklon k blouznění, osoby, které nechtějí, aby se jich dotýkaly pozemské věci, se odmítají učit, "protože to všechno přece již ovládají"... Takoví říkají: "Vždyť lidstvo se musí dostat do duchovního světa." Zajisté, ale je zde pouze jeden zdravý vstup do něho - a to je morálka ve vyšším smyslu, kterou si máme vydobýt na Zemi, která nedopustí sebezpyčování, která nás nevede k nesprávnému úsudku o sobě a také nás nečiní závislými na našich pudech, žádostech a vášních - a na druhé straně je to čilá a zdravá společná práce s poměry pozemského života, nikoli snaha vznášet se nad nimi."